Torsdag, den 17. september 2020

P9_TA(2020)0234

Sagen vedrørende Dr. Denis Mukwege i Den Demokratiske Republik Congo

Europa-Parlamentets beslutning af 17. september 2020 om sagen vedrørende Dr. Denis Mukwege i Den Demokratiske Republik Congo (2020/2783(RSP))

(2021/C 385/15)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til sine tidligere beslutninger om Den Demokratiske Republik Congo (DRC), særlig beslutningen af 18. januar 2018 ([1]),

— der henviser til erklæringen af 20. maj 2020 på vegne af EU fra næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (NF/HR) om sikkerhedssituationen i Ituri,

— der henviser til Rådets konklusioner af 9. december 2019 om Den Demokratiske Republik Congo,

— der henviser til FN's Sikkerhedsråds resolutioner, navnlig resolution 2528 af 25. juni 2020 om situationen vedrørende Den Demokratiske Republik Congo og resolution 2463 af 29. marts 2019 om forlængelse af mandatet for FN's stabiliseringsmission i Den Demokratiske Republik Congo (MONUSCO),

— der henviser til foranstaltningerne i FN's Sikkerhedsråds resolution 2528, hvorved en række sanktioner såsom en våbenembargo mod væbnede grupper i DRC, et rejseforbud for enkeltpersoner og en indefrysning af aktiver for enkeltpersoner og enheder udpeget af sanktionskomitéen blev forlænget indtil juli 2021,

— der henviser til FN's rapport fra august 2010 om den kortlægning, der dokumenterer de alvorligste krænkelser af menneskerettighederne og den humanitære folkeret, som blev begået på DRC's område mellem marts 1993 og juni 2003,

— der henviser til, at Europa-Parlamentets Sakharovpris for tankefrihed i 2014 gik til Dr. Denis Mukwege,

— der henviser til, at Nobels fredspris i 2018 gik til Dr. Denis Mukwege,

— der henviser til erklæringen af 28. august 2020 fra FN's højkommissær for menneskerettigheder, Michelle Bachelet,

— der henviser til den fælles erklæring af 18. juni 2020 fra NF/HR, Josep Borrell, og FN's særlige repræsentant for seksuel vold i konflikter, Pramila Patten, på den internationale dag for afskaffelse af seksuel vold i konflikter,

— der henviser til EU's retningslinjer vedrørende menneskerettighedsforkæmpere,

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/821 af 17. maj 2017 om fastlæggelse af due diligence-forpligtelser i forsyningskæden for EU-importører af tin, tantal, wolfram og deres malme samt guld, der hidrører fra konfliktramte områder og højrisikoområder ([2]),

— der henviser til partnerskabsaftalen mellem på den ene side medlemmerne af Gruppen af Stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet og på den anden side Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater (Cotonouaftalen),

([1]) EUT C 458 af 19.12.2018, s. 52.
([2]) EUT L 130 af 19.5.2017, s. 1.

— der henviser til det afrikanske charter om menneskers og folks rettigheder, der blev vedtaget den 27. juni 1981 og trådte i kraft den 21. oktober 1986,

— der henviser til FN's Sikkerhedsråds resolution 1325 om kvinder, fred og sikkerhed, der blev vedtaget enstemmigt den 31. oktober 2000,

— der henviser til Den Demokratiske Republik Congos forfatning, der blev vedtaget den 18. februar 2006,

— der henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder,

— der henviser til De Forenede Nationers pagt,

— der henviser til forretningsordenens artikel 144, stk. 5, og artikel 132, stk. 4,

A. der henviser til, at Den Demokratiske Republik Congo fortsat er udsat for vold, angreb, drab og udbredte krænkelser af menneskerettighederne begået af inden- og udenlandske væbnede grupper, navnlig i den østlige del af landet; der henviser til, at disse angreb er blevet stadig hyppigere i de seneste uger, navnlig på grænsen mellem Ituri og Nordkivu;

B. der henviser til, at Dr. Denis Mukwege, gynækolog i Den Demokratiske Republik Congo, har viet det meste af sit liv til at sætte en stopper for brugen af seksuel vold som krigsvåben og for væbnede konflikter; der henviser til, at Dr. Denis Mukwege i 1999 grundlagde Panzihospitalet i Bukavu for at behandle ofre for seksuel og kønsbaseret vold i den østlige del af Den Demokratiske Republik Congo; der henviser til, at næsten 55 000 overlevende fra Panzihospitalet er blevet behandlet fra det tidspunkt, hvor hospitalet blev grundlagt, og frem til august 2018;

C. der henviser til, at Dr. Denis Mukwege længe har givet udtryk for sit forsvar af menneskerettighederne, for behovet for ansvarlighed samt for gennemførelsen af henstillingerne i FN's rapport om menneskerettigheder, der kortlægger overgreb i regionen mellem 1993 og 2003; der henviser til, at Dr. Denis Mukwege kun med nød og næppe undgik et attentatforsøg i oktober 2012, da bevæbnede mænd i civilt tøj angreb hans hus i Bukavu, hvor hans livvagt mistede livet;

D. der henviser til, at Dr. Denis Mukwege har modtaget alvorlige og vedvarende trusler, herunder dødstrusler rettet imod ham selv, hans familie og mod lægepersonalet på Panzihospitalet; der henviser til, at antallet af disse trusler er steget i de seneste måneder som følge af Dr. Denis Mukweges gentagne opfordringer i juli 2020 om at sætte en stopper for straffriheden for gerningsmænd til seksuelle forbrydelser og massakrer i Kipupu-, Sange- og Ituriprovinserne;

E. der henviser til, at Dr. Denis Mukwege blev tildelt Nobels fredspris i 2018 og Europa-Parlamentets Sakharovpris for tankefrihed i 2014 for at have viet sit liv til at tage sig af ofre for seksuel vold i Den Demokratiske Republik Congo; der henviser til, at Dr. Denis Mukwege som Sakharovprismodtager er berettiget til Europa-Parlamentets fulde støtte; der henviser til, at Dr. Denis Mukwege er blevet en fremtrædende offentlig figur og et internationalt symbol som følge af sine resultater og den internationale anerkendelse, hvilket berettiger en særlig beskyttelse mod trusler;

F. der henviser til, at præsidenten for Den Demokratiske Republik Congo, Félix Tshisekedi, i august 2020 fordømte dødstruslerne og forpligtede sig til at træffe foranstaltninger til at sikre Dr. Denis Mukweges sikkerhed;

G. der henviser til, at beskyttelsen af Dr. Denis Mukwege og Panzihospitalet er blevet leveret af FN gennem MONUSCO; der henviser til, at denne beskyttelse blev indstillet i maj 2020, men blev genindført den 9. september 2020 som følge af internationale protester angående Dr. Denis Mukweges sikkerhed, hvilket omfattede opfordringer fra Europa-Parlamentet; der henviser til, at den langsigtede beskyttelse af Dr. Denis Mukwege fortsat er uklar og skal sikres;

H. der henviser til, at demonstranter er gået på gaderne i Kinshasa, hovedstaden i Den Demokratiske Republik Congo, for at give udtryk for deres støtte til Dr. Denis Mukwege samt med opfordringer om at sikre hans beskyttelse;

I. der henviser til, at bevæbnede mænd den 12. marts 2017 henrettede to FN-efterforskere — Zaida Catalán, en svensker, og Michael Sharp, en amerikaner — mens de var i færd med at dokumentere krænkelser af menneskerettighederne i den centrale Kasai-region i Den Demokratiske Republik Congo;

J. der henviser til, at flere menneskerettighedsforkæmpere og medlemmer af borgerbevægelsen »kampen for forandring« (La lutte pour le changement, LUCHA) den 22. juli 2020 vilkårligt blev arresteret i Kalehe (det sydlige Kivu) for at fordømme tyveriet af den gadebelysning, som var blevet installeret for at forbedre sikkerheden; der henviser til, at menneskerettighedsforkæmperen og LUCHA-medlemmet Lucien Byamungu Munganga blev vilkårligt arresteret i Kalehe, mens han fredeligt protesterede til fordel for deres løsladelse og i øjeblikket tilbageholdes i centralfængslet i Kalehe; der henviser til, at der er givet udtryk for bekymring over menneskerettighedsforkæmperen Josué Aruna — formand for Société Civile Environnementale et Agro-Rurale du Congo i provinsen Bukavu;

K. der henviser til, at Den Demokratiske Republik Congo har været signatar af Maputoprotokollen siden marts 2018;

L. der henviser til, at 20 soldater og politifolk fra Den Demokratiske Republik Congo den 3. september 2020 blev idømt fængselsstraffe på mellem fem og tyve år for voldtægt i den østlige del af Den Demokratiske Republik Congo;

M. der henviser til, at Europa-Parlamentet den 12. august 2020, NF/HR den 20. august 2020, FN's højkommissær for menneskerettigheder den 28. august 2020 samt en række andre nationale og internationale institutioner og organisationer ved flere lejligheder offentligt opfordrede de congolesiske myndigheder til at iværksætte en strafferetlig efterforskning vedrørende de vedvarende trusler mod Dr. Denis Mukwege og til at genindsætte FN's fredsbevarende styrker;

N. der henviser til, at FN gav udtryk for sit tilsagn om at fortsætte uddannelsen af Den Demokratiske Republik Congos modparter for at sikre en stabil og langsigtet sikkerhedsløsning;

1. er dybt bekymret over den alvorlige fare, som Dr. Denis Mukwege er udsat for; fordømmer truslerne mod hans liv og truslerne mod hans familie og personale; udtrykker sin solidaritet med og sin fulde støtte til Dr. Denis Mukwege;

2. roser Dr. Denis Mukwege for hans mod og hans livslange indsat for at bekæmpe brugen af seksuel vold som et krigsvåben og væbnede konflikter; understreger betydningen af Dr. Denis Mukweges offentlige standpunkt, som han har fastholdt i flere årtier, med hensyn til at fordømme de menneskerettighedskrænkelser og overgreb, der begås i Den Demokratiske Republik Congo;

3. glæder sig over FN's beslutning om at genindføre MONUSCO's sikkerhedsbeskyttelse for Dr. Denis Mukwege; gentager, at hans personlige beskyttelse er af afgørende betydning og af presserende karakter; opfordrer FN til at sikre en stabil og vedvarende beskyttelse af ham, navnlig i lyset af de alvorlige trusler mod hans liv;

4. opfordrer indtrængende Den Demokratiske Republik Congos regering til — således som præsident Félix Tshisekedi har lovet — straks at iværksætte en omfattende undersøgelse af de trusler, som er blevet fremsat på sociale medier og via telefonopkald og direkte meddelelser, og som er rettet mod ikke blot Dr. Denis Mukwege, men også mod hans familie og Panzihospitalets personale;

5. understreger, at Sakharovprisen for tankefrihed ikke blot er en pris, men især er et tilsagn fra Europa-Parlamentets medlemmer om at fremme menneskerettighederne sammen med Sakharovprismodtagerne og om at gøre alt for at sikre, at prismodtageren frit og sikkert kan fortsætte med at forsvare menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder;

6. glæder sig over Dr. Denis Mukweges udtrykkelige engagement i det arbejde, der blev udført i forbindelse med FN's kortlægningsrapport fra 2010; fordømmer manglen på fremskridt fra det internationale samfunds side med hensyn til at gennemføre dets henstillinger; opfordrer de congolesiske myndigheder til at styrke indsatsen for at forhindre yderligere krænkelser af menneskerettighederne i den østlige del af Den Demokratiske Republik Congo og til at tage skridt til at etablere mekanismer, der kan sikre retten til retfærdighed og erstatning for ofre for fremtidige konflikter;

7. støtter derfor forslagene om at oprette specialiserede blandede kamre i Den Demokratiske Republik Congo med henblik på at give Den Demokratiske Republik Congos retsvæsen og det internationale samfund mulighed for at samarbejde og retsforfølge menneskerettighedskrænkelser;

8. opfordrer indtrængende Den Demokratiske Republik Congos regering til at gennemgå det arbejde, som blev udført i dens tidligere Sandheds- og Forsoningskommission; støtter fuldt ud den anmodning, som præsident Tshisekedi har fremsat over for sin regering om at oprette en midlertidig retsopgørsmekanisme, der kan bedømme de mest alvorlige forbrydelser, og håber kraftigt på en rettidig vedtagelse af de to udkast til dekreter fra Ministerrådet, som har været under overvejelse i adskillige måneder;

9. opfordrer FN's Sikkerhedsråds medlemsstater til at opfordre til oprettelse af en international straffedomstol, der skal arbejde videre med de dokumenterede tilfælde af menneskerettighedskrænkelser, der fandt sted før 2002;

10. fordømmer på det kraftigste den vilkårlige anholdelse af Lucien Byamungu Munganga og af andre LUCHA-medlemmer og opfordrer til deres ubetingede og omgående løsladelse; understreger vigtigheden af at beskytte menneskerettighedsforkæmpere som f.eks. Josué Aruna;

11. mener, at det er et positivt skridt i den rigtige retning, at soldater, der har gjort sig skyldige i voldtægt i den østlige del af Den Demokratiske Republik Congo den 3. september 2020, er blevet dømt; mener, at det er nødvendigt at intensivere kampen mod militsers og de væbnede styrkers straffrihed i landet for at sikre fred og sikkerhed for de berørte befolkninger;

12. roser alle menneskerettighedsforkæmpere i Den Demokratiske Republik Congo, som stadig udfører deres arbejde på trods af de udfordringer, de står over for, og glæder sig over, at flere nationale og internationale organisationer har fordømt hændelserne;

13. opfordrer NF/HR, EU's delegation til og EU's missioner i Den Demokratiske Republik Congo til at øge deres synlige støtte til udsatte menneskerettighedsforkæmpere i Den Demokratiske Republik Congo ved at anvende alle tilgængelige redskaber (dvs. politiske, diplomatiske og finansielle) som en beskyttende foranstaltning til at anerkende deres arbejde på menneskerettighedsområdet og anerkende deres vigtige rolle som menneskerettighedsforkæmpere i kampen for stabilitet og fred i regionen;

14. opfordrer EU til at opretholde sanktioner mod gerningsmændene bag vold og menneskerettighedskrænkelser i Den Demokratiske Republik Congo og opfordrer til, at disse sanktioner udvides til også at omfatte de gerningsmænd, der nævnes i FN's rapport om kortlægningen;

15. fordømmer brugen af seksuel vold mod kvinder i konflikter og opfordrer det internationale samfund til at fremskynde sine bestræbelser på at udrydde seksuel og kønsbaseret vold under væbnede konflikter og krige, til at beskytte ofrene, til at sætte en stopper for straffrihed for gerningsmændene og til at sikre adgang til domstolsprøvelse, erstatning og kompensation til efterladte;

16. glæder sig over de fremskridt, der er gjort med hensyn til ratificeringen af Maputoprotokollen vedrørende kvinders rettigheder; understreger vigtigheden af at gennemføre denne protokol;

17. minder om, at volden i den østlige del af Den Demokratiske Republik Congo opretholdes af væbnede inden- og udenlandske oprørsgrupper, der finansieres af og kappes om adgang til handel med mineraler; understreger, at enhver virksomhed, enkeltperson eller stat eller statsrelateret aktør, der bidrager til udførelsen af sådanne forbrydelser, skal retsforfølges; glæder sig over den planlagte ikrafttræden af forordningen om konfliktmineraler i EU i januar 2021, hvilket er det første af mange skridt, som det internationale samfund skal tage for at løse dette dybt rodfæstede problem; understreger det presserende behov for yderligere tiltag vedrørende obligatorisk due diligence og ansvarlig forretningsskik blandt virksomheder, der opererer i konfliktområder;

18. opfordrer indtrængende til, at der iværksættes et grænseoverskridende samarbejde i De Store Søers Område i Afrika, og til, at nabolandene etablerer en regional strategi med henblik på at bekæmpe volden og menneskerettighedskrænkelserne i Den Demokratiske Republik Congo;

19. beklager udsættelsen på ubestemt tid af minitopmødet i Goma, som oprindeligt var berammet til den 13. september 2020, efter indbydelse fra Den Demokratiske Republik Congo, i et forsøg på at indkalde de fem stats- og regeringschefer i De Store Søers Område til at drøfte mulighederne for at bringe fred til regionen; håber inderligt, at dette topmøde kan ændres til en anden dato snarest muligt og kan føre til en lettelse af spændingerne mellem nabolande;

20. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Europa-Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder, AVS-EU-Ministerrådet, Den Blandede Parlamentariske Forsamling AVS-EU, Den Norske Nobelkomité, Den Demokratiske Republik Congos præsident, premierminister og parlament samt Den Afrikanske Union og dens institutioner.